

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ENERGIJI,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2015.

PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ENERGIJI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/24 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 95/15) donesen je u sklopu Trećeg paketa energetske zakonodavstva Europske unije kojim Republika Hrvatska usklađuje svoje energetske zakonodavstvo s propisima Europske unije. Republika Hrvatska ovim Zakonom dodatno uređuje pitanje ugroženih kupaca sukladno odrednicama Direktive vezane uz tržište električne energije i plina (Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. godine o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. godine o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina).

Na temelju članka 39. stavka 6. Zakona energiji određeno je da Vlada Republike Hrvatske utvrđuje uredbom kriterije za stjecanje statusa ugroženih kupaca. Ugroženi kupci privremeno ili trajno, zbog svog statusa, nisu u mogućnosti ispunjavati obveze plaćanja energije koju im isporučuju opskrbljivači na umreženim sustavima. U skladu s odredbama Zakona o energiji ugroženi kupac ima pravo na pokrivanje određenog iznosa troškova za energiju, a ta prava se utvrđuju sukladno zakonima i aktima iz područja socijalne skrbi.

Republika Hrvatska kao država članica osigurava zakonodavni okvir postojanja prikladnih mjera radi zaštite ugroženih kupaca. U tom kontekstu, svaka država članica definira koncept ugroženih kupaca koji se može odnositi na energetske siromaštvo i, među ostalim, na zabranu isključivanja isporuke na umreženim sustavima električne energije, toplinske energije ili plina takvim kupcima u kritičnim vremenima, a da se pri tome ne ugroze tržišni odnosi.

Republika Hrvatska dužna je osiguravati postojanje prikladnih mjera zaštite radi zaštite ugroženih kupaca i to na način da se jasno odredi koncept ugroženih kupaca koji se može odnositi na energetske siromaštvo i među ostalim, na zabranu isključivanja isporuke na umreženim sustavima električne energije, toplinske energije ili plina takvim kupcima u kritičnim vremenima, a da se pri tome ne ugroze tržišni odnosi.

Vodeći računa o tome, ovim Zakonom se određuje da će se iznos solidarne naknada za ugrožene kupce, način prikupljanja sredstava za solidarno podmirivanje računa ugroženih kupaca, kriteriji i mjere zaštite ugroženih kupaca, kao i obveze operatora sustava i opskrbljivača odrediti uredbom o kriterijima za stjecanje statusa ugroženih kupaca energije iz umreženih sustava.

Ovim Zakonom uređuje se gorući problem rješavanja najosjetljivije socijalne kategorije građana u području energetike, a s obzirom na skori početak ogrjevnne sezone potrebno je osigurati prikupljanje sredstava za solidarno podmirivanje računa ugroženih kupaca za energiju na način da se prava ugroženih kupaca utvrđuju sukladno zakonima i aktima iz područja socijalne skrbi.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno osigurati posebna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE RAZLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člancima 204. i 206. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, uvažavajući okolnost da se predloženim Zakonom dodatno uređuje pitanje ugroženih kupaca kao i zakonodavni koncept temeljen na odrednicama Direktive vezane uz tržište električne energije i plina. Isto tako, ovakvim zakonskim rješenjem osigurava se pouzdanost i kontinuiranost opskrbe električnom energijom krajnjim kupcima, a samim time i sigurnost opskrbe energijom u Republici Hrvatskoj, kao i uređivanje gospodarskih prilika u području najosjetljivije socijalne kategorije građana u području energetike, odnosno način rješavanja naplate računa za energiju kod takvih krajnjih kupaca .

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ENERGIJI

Članak 1.

U Zakonu o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 95/15), u članku 39. iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

„(7) Uredbom iz stavka 6. ovoga članka određuje se i iznos solidarne naknada za ugrožene kupce, način prikupljanja sredstava za solidarno podmirivanje računa ugroženih kupaca, kriteriji i mjere zaštite ugroženih kupaca, kao i obveze operatora sustava i opskrbljivača.“.

Dosadašnji stavak 7. postaje stavak 8.

Članak 2.

Danom stupanja na snagu zakona kojim se uređuje područje obnovljivih izvora energije prestaje važiti odredba članka 13. stavka 3. Zakona o energiji (Narodne novine, br. 120/12, 14/14 i 95/15).

Članak 3.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o dopuni Zakona o energiji (Narodne novine, broj 95/15).

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom se određuje da će se uredbom određenom važećim Zakonom dodatno odrediti i iznos solidarne naknada za ugrožene kupce, način prikupljanja sredstava za solidarno podmirivanje računa ugroženih kupaca, kriteriji i mjere zaštite ugroženih kupaca, kao i obveze operatora sustava i opskrbljivača.

Članka 2.

Ovim člankom određuje se da će danom stupanja na snagu Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji prestati važiti odredba članka 13. stavka 3. važećeg Zakona o energiji, s obzirom da je ista u suprotnosti s odredbama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji.

Članak 3.

Ovim člankom se određuje da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o dopuni Zakona o energiji čije se odredbe unose u ovaj Zakon.

Članak 4.

Ovim se člankom određuje stupanje na snagu Zakona.

ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE DOPUNJUJE

Članak 39.

- (1) Krajnji kupci energije iz umreženih sustava u slučaju kriznih stanja, zbog sigurnosnih razloga, mogućeg ugrožavanja života i rada te socijalnih razloga mogu imati posebnu zaštitu (zaštićeni i ugroženi kupac).
- (2) Vlada Republike Hrvatske utvrđuje uredbom kriterije za stjecanje statusa zaštićenog kupca i mjere zaštite u cilju pouzdane opskrbe zaštićenih kupaca.
- (3) Status ugroženog kupca može imati krajnji kupac iz kategorije kućanstva koji se opskrbljuje kroz obveznu javnu uslugu u okviru univerzalne usluge i/ili obveznu javnu uslugu opskrbe plinom i/ili uslugu opskrbe toplinskom energijom tarifnih kupaca, ako u kućanstvu takvog kupca žive osobe:
 - kojima su tijela nadležna za socijalna pitanja utvrdila stanje ugroženog socijalnog statusa i potrebu za tim oblikom socijalne pomoći,
 - kojima je utvrđen određeni stupanj invaliditeta, osobe s posebnim potrebama ili osobe lošeg zdravstvenog stanja kod kojih može nastupiti ugroženost života ili zdravlja zbog ograničenja ili obustave opskrbe energijom.
- (4) Krajnji kupci iz kategorije kućanstva koji ispunjavaju uvjete siromaštva propisane posebnim propisima imaju pravo na socijalni minimum potrošnje energije određene uvjetima opskrbe u stanu/kući u kojoj žive, brojnosti obitelji, zdravstvenim stanjem članova obitelji i ekonomskom statusu obitelji.
- (5) Ministarstvo u suradnji s ministarstvom nadležnim za socijalnu skrb daje prijedlog Vladi Republike Hrvatske za utvrđivanje kriterija za stjecanje statusa ugroženog kupca.
- (6) Vlada Republike Hrvatske uredbom utvrđuje kriterije iz stavka 5. ovoga članka.
- (7) Nadležno tijelo zaduženo za socijalnu skrb u upravnom postupku pojedinačnim aktom utvrđuje status ugroženog kupca te određuje razinu socijalne potpore ugroženom kupcu, odnosno vrstu i opseg prava koja mu pripadaju s obzirom na utvrđen status, način sudjelovanja u podmirenju troškova socijalnog minimuma potrošnje energije i drugo.